

ВИСОКО ШКОЛСТВО 2007. У МАЂАРСКОЈ

(Felsőoktatás 2007. 101 alapszak, Népszabadság, Budapest 2007. január.)

ОСНОВНЕ СТУДИЈЕ

ПРЕДШКОЛСКИ ПЕДАГОГ (ВАСПИТАЧ)

Трансформације које су следиле након увођења болоњског процеса до-неле су промене у структури процеса наставе. Пропорције су се прегруписале. Настава се базира на основним садржајима, који су обавезни за сваког студента. Поред тога, уведен је круг предмета који се слободно бирају. То је стручни додатак који доприноси да се студенти подробније припреме за поједине стручне области свог будућег занимања.

Постоји, такође, једна група предмета код које је избор слободан, и ти предмети одговарају личним амбицијама, интересовањима сваког појединог студента.

Образовни циљ, који се односи на свеобухватно васпитање деце предшколског узраста, остао је непромењен. Ово допуњавамо поучавањем које развија компетентност студената. Компетенције се пројектују са циљем да васпитачи који се непосредно баве децом чине то на вишем нивоу, односно да деци у вртићима на диференцирани начин омогуће развој способности и умења која ће им дати основе за касније самостално учење. Нови систем изричито наглашава развој личности у целисти у којем се највећа пажња посвећује управо развоју способности и умења (кретање, интелектуална и афективна интелигенција, социјална зрелост). Знање се ослања на поједине научне области (матерњи језик, дечја књижевност, природне науке и др.) Друга знања се односе на развој личности деце, на опште и индивидуално структуирање њихове личности, односно на њихово диференцирано развијање.

Оваква припрема будућих васпитача омогућава припремање за остваривање појединих, наглашених задатака и циљева: интегрално васпитање, искорењивање неповољног статуса поједине деце и одрживи развој.

УЧИТЕЉИ

Учитељски смер, на основу очекивања основне школе, обухвата много научних области и предмета у структури развоја способности. То су: пева-

ње, фискултура, визуелно васпитање, техника, домаћинство и организација породичног живота, информатика, страни језик, друштвене науке, матерњи језик и књижевност, математика, педагогија и психологија. Овај смер припада научној области васпитања.

Настава за учитеље обележена је вишестраношћу али није истоветна са припремањем наставника у предметној настави. Она се не заснива само на стручним и научним гранама, већ одговара, као прво, узрасним карактеристикама детета, она је личност-центрична.

Од 2006. године у припремању учитеља главни акценат је на оспособљавању за комплексно развијање личности. На неки начин знање-центричност је у другом плану. Главна карактеристике су игра и активности и јако је изражена тенденција обезбеђивања једнаких шанси за сву децу.

Већа пажња се посвећује, такође, и пракси. Такође је омогућено отварање смерова за наставу на језицима мањина. Новина је да студент може да бира и смерове тзв. културних области, у оквиру којих могу да се бирају одређени предмети, па на тај начин дипломирани студент може да држи наставу од 1. до 6. разреда из предмета које је слушао. То одговара и законским прописима у овој области.

Нови моменат у припремању учитеља јесте тзв. обавезно одабрани предмет, који припрема за рад у одређеним специфичним установама.

На овом смеру учитељи похађају наставу четири године (обавезни су да остваре 240 кредита). Након испуњавања свих обавеза, добију квалификацију и диплому и могу да се запошљавају као учитељи у одговарајућим установама. На основу припреме на мастер нивоу (90 кредита), студенти стичу квалификацију педагога.

НАСТАВНИЦИ

Наставнички смер није се изгубио у болоњском систему, али је начин стицања овог звања нешто другачији него раније, или, рекли бисмо, другачији је пут до дипломе.

Прво, сви студенти који желе да буду наставници треба да упишу тзв. *бахелор*, односно високошколске основне студије (BA, BSc), које трају 6–8 семестара. Ове студије дају добре стручне основе које имају „прођу“ на тржишту рада, па је са том дипломом могуће одмах наћи посао. Са овом дипломом може се, међутим, кренути и даље, на *мастџерс* (MA, MSc) студије које трају 2–4 семестра. Наставнички смер у овоме је изузетак – на мастер нивоу отвара се наставнички смер који траје 5 семестара, с тим да је последњи семестар искључиво посвећен пракси. Наставничку диплому на тај начин може да добије само студент који на пример, прво завршио историју на *бахелор* нивоу и наставнички смер на мастер нивоу. Највиши ниво овог вишецикличног процеса је и даље докторски (PhD) ниво.

Превела: *Марџиј Савовић*